

Vroege voorjaarsbollen voor

Vlinders zijn eigenzinnige diertjes: hun gedrag is niet altijd voorspelbaar. Toch loont het de moeite om in je tuin wat extra's voor ze te doen, bijvoorbeeld het planten van voorjaarsbollen. Daar heb je zelf ook plezier van: mooie bloemen én vlinders. Ik heb er in mijn eigen tuin eens op gelet. Komen ze inderdaad af op de nectar of gaan ze tegendraads hun eigen gang?

Tekst: Het is 20 maart 2012, het begin van de meteorologische lente, en ik zie een kleine vos op de blauwe druifjes in de tuin. Nu bloeien blauwe druifjes pas in april en mei, maar ik heb ze dit jaar in pot gekocht en die in de tuin gezet. Omdat deze bolletjes worden voorgetrokken in kassen, staan ze nu al in bloei. De vlinder vliegt wel twee uur lang van het ene naar het andere blauwe druifje en wisselt dit af met zonnebaden op een grote witte steen die ik tussen de planten heb gelegd. De combinatie van de vroege bloei van het blauwe druifje en de grote steen lijkt dus gunstig voor vlinders.

Ruim een jaar later, ergens tussen eind april en begin mei 2013: een citroenvlinder vliegt door mijn tuin. Ik volg de vlinder nauwlettend om te zien of hij op een voorjaarsbol zal landen. Maar vlinders zijn eigenwijs. Al heb ik speciaal voor hen blauwe druifjes en hyacint geplant, deze vlinder wil ze niet eens zien. Wat wel zijn aandacht trekt? De narcis 'Jack Snipe': daarvan drinkt hij even wat nectar. Ik bepaal zelf wel wat ik lekker vind!, lijkt het citroentje te willen zeggen. Dit is de enige keer dat ik een vlinder op deze narcis heb gezien.

Enkele dagen later dartelen een mannetje en vrouwtje citroenvlinder door de tuin. De blauwe druifjes en de hyacint zijn nu wel in trek. Misschien dat de bolletjes meer nectar produceren dan enkele dagen geleden.

Blaauwe druif

Naast de blauwe druif (*Muscari*) en de hyacint (*Hyacinthus*) zijn *Hyacinthoides non-scripta*, sneeuwroem (*Chionodoxa*) en krokus (*Crocus*) geschikt om het voorjaarsmenu van vlinders aan te vullen.

Er zijn diverse soorten blauwe druifjes te koop, maar ze zijn niet allemaal aantrekkelijk voor vlinders. De soorten die je in pot koopt, zijn meestal prima. Bestel je zelf bolletjes om in je tuin te planten, dan zijn *Muscari botryoides*, *M. azureum* en *M. armeniacum* heel geschikt. De vlindersoorten die er soms op afkomen zijn gehakkelde aurelia, kleine vos, dagpauwoog, citroenvlinder en boomblauwtje. Je kunt blauwe druifjes in je gazon planten, samen met sneeuwroem of combineren met hyacint tussen lage borderplanten, zoals *Aubrieta*.

Sneeuwroem

Van sneeuwroem bestaan ook meerdere soorten: *Chionodoxa forbesii* is een soort die het goed doet op kleigrond, terwijl *Chionodoxa luciliae* meer van zandgrond houdt. Sneeuwroem is vooral mooi in grote groepen, onder bladverliezende heesters zoals *Deutzia* of *Hydrangea paniculata* 'Butterfly', die beide vlinders lokken. Maar je kunt ze ook in kleinere groepjes toepassen tussen later bloeiende borderplanten, zoals *Sedum* en *Calamintha*. Ook op sneeuwroem zou je de eerdergenoemde vlinders kunnen aantreffen.

Krokus

Krokussen bloeien meestal nog te vroeg, wanneer het voor de vlinders te koud is om te vliegen. Maar soms is er een enorm zonnige dag waarop enkele vlinders al ontwaken uit de winterslaap. Dan is een grote groep boerenkrokussen op een zonnige plek in het gazon een zeer welkome voedselbron. Als je geen gras in je tuin hebt, kun je ook krokussen planten in een bedje van de laagblijvende vaste planten zoals *Geranium sanguineum striatum*.

Hyacinten zijn, voor zover ik heb gezien, vooral aantrekkelijk voor het citroentje, maar een dagpauwoog wil ook wel eens van de nectar drinken. Omdat deze

Diverse soorten blauwe druifjes en hyacint.

r vlinders

Melnoed Pasker

Citroenvlinder op hyacint.

voorjaarsbol hoger wordt dan bijvoorbeeld *chionodoxa*, kun je haar planten tussen vaste planten die al vroeg in het jaar een zekere hoogte bereiken, zoals *nepeta*, *salvia* en *geranium*. Tussen siergrassen staan ze ook mooi.

Hyacint

Hyacinthoides non-scripta wordt in Engeland 'Bluebell' genoemd. De bloempjes lijken inderdaad wel op blauwe klokjes of belletjes. Op humusrijke vochthoudende maar doorlatende grond kunnen ze juist vele

soorten vlinders lokken, zoals koolwitjes, oranjetipje, dagpauwoog, distelvlinder, groentje en citroenvlinder. Plant hiervoor grote groepen bolletjes onder bladverliezende bomen, waar in het voorjaar nog voldoende zon op de aarde schijnt.

Er zijn ook voorjaarsbollen waar sporadisch vlinders op af komen, zoals *Scilla*, narcis, *Ipheion* en *Ornithogalum*. En er zijn bollen waar rupsen op af komen, om het blad te eten. Het betreft dan de veel voorkomende nachtvinderrupsen zoals agaatvlinder en huismoeder. Zij eten het blad van heel veel planten, waaronder (botanisch) tulpenblad.

Tot eind december kun je bollen in je tuin planten. Dus als je je tuin in het voorjaar aantrekkelijker wilt maken voor vlinders, plant dan eens een strook met sneeuwroem, blauwe druifjes en krokus in het gazon of een flinke groep *Hyacinthoides non-scripta* in de schaduw van je (fruit)boom.

Let op: koop alleen biologische bloembollen!

Bij de teelt van bloembollen wordt meestal veel gif gebruikt, en daar kunnen de vlinders niet tegen. Koop dus alleen biologisch geteelde bollen! Bijvoorbeeld via de winkel van De Vlinderstichting op www.vlinderstichting.nl bij onze partner Vivara. En een deel van uw aankoopbedrag komt dan direct ten goede aan vlinderbescherming!

Mogelijke combinaties

Hyacinthus orientalis 'Pink Festival' (hyacint, lichtroze, h25, bl 4-5) $\phi \Delta \text{ F}$

Hesperis matronalis (damastbloem, lila bloem, h70, bl 5-6) $\phi \phi \Delta \text{ F}$

Lavandula angustifolia 'Hidcote' of 'Silver Blue' (lavendel, h45, bl 6-7 of 6-8) $\phi \Delta \text{ F}$

Nepeta faassenii (kattenkruid, lila-paarse bloem, h30, bl 6-8) $\phi \Delta \text{ F}$

Sedum spectabile 'Septemberglut' (hemelsleutel, karmijnroze bloemscherm, h40, bl 8-9) $\phi \Delta \text{ F}$

Malus of andere boom

Narcis actaea (dichtersnarcis, wit met roodomrand hart, h45, bl 5) soms $\phi \text{ F}$

Muscari armeniacum (blauw druifje, h20, bl 4-5) $\phi \Delta \text{ F}$

Hyacinthoides non-scripta (hazenklokje, blauwe klokjes, h40, bl 4-5) $\phi \Delta \text{ F}$

Lunaria annua 'Variegata' (judaspenning, crèmebont blad en paarsroze bloemen, h90, bl 4-5) $\phi \phi \Delta \Delta \text{ F}$

Chionodoxa (sneeuwroem, blauwe bloempjes, h15, bl 3-4) $\phi \Delta \text{ F}$

Hydrangea paniculata 'Butterfly' (pluimhortensia, wit langwerpig bloemscherm, h160, bl 6-8) $\phi \Delta \text{ F}$

Strook in gazon

Muscari armeniacum (blauw druifje, h20, bl 4-5) $\phi \Delta \text{ F}$

Crocus tommassianus (boerenkrokus, paars, h15, bl 2-3) $\phi \Delta \text{ F}$

Chionodoxa luciliae (sneeuwroem, blauw met wit hartje, h15, bl 3-4) $\phi \Delta \text{ F}$

De planten niet te dicht naast de bomen zetten.

Symbolen

ϕ = waardplant dagvlinder

Δ = waardplant nachtvlinder

ϕ = nectarplant dagvlinder

Δ = nectarplant nachtvlinder

F = nectarplant zweefvliegen, bijen, etc. (potentiële prooien voor libellen)

h80 = plant is 80 cm hoog

bl 7-9 = plant bloeit van maand 7 tot in maand 9 (juli tot in september)